
Vergaderjaar 2010–2011

21 501-04

Ontwikkelingsraad

Nr. 116

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 oktober 2010

Conform de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij de geannoteerde agenda aan te bieden van de informele bijeenkomst van Europese bewindspersonen verantwoordelijk voor ontwikkelingssamenwerking (Informeel OS-Raad) op 21–22 oktober te Brussel.

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

Geannoteerde agenda van de informele bijeenkomst van Europese bewindspersonen verantwoordelijk voor ontwikkelingssamenwerking, 21–22 oktober 2010.

Op 21–22 oktober organiseert het Belgische voorzitterschap in Brussel een informele bijeenkomst van Europese bewindspersonen verantwoordelijk voor ontwikkelingssamenwerking (informele OS-Raad). De definitieve agenda van de bijeenkomst, die door HV Ashton zal worden voorgezeten, is op dit moment nog niet officieel bekend. Het voorzitterschap heeft formeel de volgende onderwerpen aangekondigd: prioriteiten EU Ontwikkelingssamenwerking; begrotingssteun; EPA-onderhandelingen; innovatieve financiering.

Prioriteiten EU Ontwikkelingssamenwerking

Naar verwachting zullen de ministers tijdens het werkdiner op de 21^e van gedachten wisselen over de prioriteiten op het gebied van EU ontwikkelingssamenwerking in de komende anderhalf tot twee jaar. De discussie zal mogelijk ook dienen ter voorbereiding van een Groenboek dat Commissaris Piebalgs (ontwikkelingssamenwerking) in november zou willen presenteren over de toekomst van het EU OS-beleid.

Nederland meent dat het vormgeven onder leiding van de HV van geïntegreerd beleid van de EU in regio's zoals de Hoorn van Afrika en Afghanistan/Pakistan een van de prioriteiten zou kunnen zijn. De oprichting van de Europese Dienst Extern Optreden biedt een goede gelegenheid om geïntegreerd en «ontschot» Europees extern beleid te voeren, waar zowel aandacht is voor veiligheidskwesties als voor de ontwikkelingsdimensie van vraagstukken.

Daarnaast dienen belangrijke beleidskwesties op het gebied van ontwikkelingssamenwerking goed op de agenda's terug te komen (bv gezamenlijke visie op begrotingssteun, nieuwe impulsen aan werkverdeling, OS in de Financiële Perspectieven, klimaat & ontwikkeling). Ook de gezamenlijke voorbereiding van internationale conferenties, zoals de bijeenkomst over hulpeffectiviteit in Busan eind 2011, verdient een prominente plaats op de agenda. Voor de toekomst van het EU-OS beleid is in het algemeen een sterkere nadruk op het gebied van productieve investeringen gewenst, ook omdat juist de EU op dit onderwerp schaalvoordelen zou kunnen hebben (infrastructuur, energie, landbouw, etc).

Begrotingssteun

De informele OS-Raad zal van gedachten wisselen over het EU-beleid inzake begrotingssteun aan ontwikkelingslanden. In november 2009 besloot de Raad op aandringen van Nederland om toe te werken naar een nauwer gecoördineerd beleid van Commissie en lidstaten op het gebied van begrotingssteun (zie ook kamerstuk 21 501-02, nr. 936 van 24 november 2009). Daartoe wil Commissaris Piebalgs dit najaar een uitgebreide consultatie organiseren op basis van een Groenboek over begrotingssteun dat binnenkort verschijnt (waarschijnlijk rond 19 oktober 2010). Na de publieke consultatie over de vragen die in het Groenboek zullen worden opgeworpen, zal de Commissie naar verwachting in het voorjaar van 2011 een Mededeling over begrotingssteun opstellen. Op basis hiervan zouden dan in de zomer van 2011 Raadsconclusies kunnen worden aangenomen.

Nederland vindt het belangrijk dat het EU-beleid inzake begrotingssteun wordt verhelderd en aangescherpt. Begrotingssteun kan een zeer nuttige hulpmodaliteit zijn, maar alleen in partnerlanden waar de omstandigheden dit toelaten. Ontwikkelingslanden waar basisvoorwaarden op het gebied van goed bestuur, corruptiebestrijding en mensenrechten ontbreken, mogen niet in aanmerking komen voor deze vorm van hulp.

Dit impliceert dat de Commissie in het algemeen terughoudender zal moeten zijn bij het verstrekken van begrotingssteun. Ook moeten naar Nederlands oordeel de Commissie en de lidstaten de bijbehorende beleidsdialoog en politieke dialoog met ontvangende landen veel scherper voeren.

Het onderwerp EU-begrotingssteun staat mede dankzij Nederland prominent op de Europese politieke agenda. Het blijft wel een gegeven dat de Commissie een grote mate van eigen bevoegdheid heeft voor het verlenen van begrotingssteun, waar lidstaten (via comitologie) maar in beperkte mate invloed op kunnen uitoefenen. Het is daarom van belang stevig met de Commissie en andere lidstaten in gesprek te gaan over het beleid terzake.

EPA onderhandelingen (Economische Partnerschap Akkoorden)

De ministers zullen spreken over de EPA onderhandelingen met de ACS landen (Afrika, Caribisch Gebied, Stille Oceaan), in vervolg op de discussie tijdens de Raad Buitenlandse Zaken (handelspolitiek) van 10 september jongstleden.

Op dit moment is één definitief EPA tot stand gekomen, met de 15 landen van de Cariforum regio. In de onderhandelingen over definitieve EPA's met de overige ACS regio's wordt slechts beperkt voortgang geboekt. Nederland is bezorgd over de stagnatie in de onderhandelingen en de afnemende geloofwaardigheid van het proces als gevolg van de vertraging.

Tijdens de RBZ van 10 september heeft EU Commissaris De Gucht (handel) aangegeven dat het EPA proces niet oneindig voort kan duren en dat het zaak is een nieuwe tijdlijn vast te stellen voor het afsluiten en tekenen van de akkoorden. De Commissie is bereid tot het geven van een impuls aan de onderhandelingen door het doen van nieuwe voorstellen aan de ACS landen op verschillende openstaande punten, maar dit heeft naar de inschatting van de Commissie alleen zin indien deze worden gekoppeld aan een duidelijk tijdpad en streefdatum. Namens Nederland heeft de Minister van Economische Zaken de Commissie verzocht er alles aan te doen om de onderhandelingen op een constructieve manier tot een goed einde te brengen. Ook een grote meerderheid van de andere lidstaten onderschreef de situatieanalyse van de Commissie en het voornemen te pogen de onderhandelingen te voorzien van nieuw momentum.

Innovatieve Financiering

De informele OS-Raad zal waarschijnlijk tijdens de afsluitende werklunch een oriënterende bespreking houden over het onderwerp innovatieve financiering voor ontwikkeling. In de conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken/ Ontwikkelingssamenwerking van juni jongstleden is besloten dat de EU serieus naar voorstellen voor innovatieve financiering met een behoorlijk revenupotentieel zou moeten kijken. Op basis van besprekingen in een ambtelijke werkgroep onder leiding van de Commissie zal waarschijnlijk een paper worden opgesteld voor de bespreking van de OS-ministers.

Nederland heeft geen al te hoge verwachtingen van de mogelijkheden van innovatieve financiering door middel van nieuwe heffingen, maar er is geen bezwaar de verschillende opties te onderzoeken. Daarbij wenst Nederland in ieder geval geen oormerking van fondsen voor specifieke doelen. De meerwaarde van innovatieve financiering ligt volgens Nederland vooral in het potentieel om nieuwe partnerschappen voor ontwikkeling aan te gaan (bv met de private sector).